ژیانننامەی شەهید هەژار دێدەوانی

شەهیدی نەمر محمد حسن عمر ناسراو بە (هەژار دێدەوانی) خانەوادەیان لە هۆزی مەنتکن، لە بناری دێدەوان ژیاون و دوایی هاتوونەتە هەولێر.. کاکە هەژار لە ساڵی 1958 لە گەڕەکی سەیداوەی شاری هەولێر لە دایك بووە، باوکی لە ساڵی 1963کۆچی دوایی دەکات، دایکی (فاتمە سەلیم) سەرپەرشتی هەرسێک ڕۆڵەکانی (فارس و هەژار و عوسمان) دەکات و دەگەڕێنەوە بۆ گوندی (کانی بزرە)، ساڵی 1965 بۆ خوێندن هاتوچۆی گوندی (کەردز) ی کردووە لەگەڵ (فارس)ی برایی و چەند منداڵێکی گوندەکەیان، لەوێ تا پۆلی دووی سەرەتایی خوێندووە، لەبەر نەداری و هەژاری جارێکی تریش دێنەوە هەولێر و کاکە هەژار دەنێرنە (خانەی نەوجەوانان) و هەر لە هەولێر خوێندنی سەرەتایی و دواناوەندی و ئامادەیی کشتوکاڵ لەئاسکی کەلەک ساڵی 1980 تەواو دەکات، پەیوەندیەکی پتەوی لەگەڵ مامۆستا و قوتابیەکان هەبووە، بۆ بژێوی ژیانی خۆیی و خانەوادەکەی کرێکاری کردووە و بۆ ماوەیەکیش سەرپەرشتی کرێکارەکانی کردووە لە پڕۆژەی دارستانی بێستانە لە کانوونی یەکەمی 1979.

ئاشنایی ژیانی دێهاتی بوو، وێنەی تاوان و گڕدانی دێیەکانی لە مێشك دەرنەدەچوو. لەساڵی(1977)ەوە پەیوەندی بە ڕێکخستنە نهێنییەکانی بزووتنەوەی سۆسیالیستی کوردستانی کردووە و هەر لە دوای دەرچوونی لە ئامادەیی کشتوکال ساڵی 1980 پەیوەندی بە هێزی پێشمەرگەی حزبی سۆسیالیستی کوردستانی کردووە و بۆتە پێشمەرگە و لەبەر زیرەکی و لێهاتوویی چەندین پلەی حزبی و فەرماندەی پێشمەرگایەتی بڕیووە، لە ساڵی 1982 کراوە بە ڕابەر سیاسی کەرتی دوو لە هەرێمی 8ی دەشتی هەولێر کە فەرماندەی کەرت مامەند مەنتک بوو، لەساڵی 1983 کرا بەکادیر و پاشان ئەندامی ناوچەی دەشتی هەولێر کە بەرپرسی ناوچە شەهید سەلاح بوو، لە ساڵی 1985 کاتێ لە نێو حزبی سۆسیالیستی کوردستان هەڵوێست وەرگیرا شەهید هەژار یەکێک بوو لە کادیرە دیار و پێشەنگەکان، لە دامەزراندنی حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان 1985/12/12 ڕۆڵی هەبوو، لە ڕێکخستنەوەی هێزی پێشمەرگە ڕۆڵی ڕابەر سیاسی هێزی(قوە) وەرگرت و دواتر بوو بە فەرماندەی (قەوەی سەفین) لەنێو هێزی پێشمەگەی حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان، لەچەند ناوچەیەک کاری کردووە، بەشداری چەند داستانێکی کردووە، وەک داستانی سێکانیان (شەڕی خەبیران) و شەڕی بەردە سپی لە ساڵی 1982، شەڕی قەرەچوغ و بێستانەی گچکە لە ساڵی1983، داستانی ترپە سپیان لە 1986/10/27چەندین شەڕ و نەبەردی تر، شەهید هەژار خۆشەویستی هەڤاڵانی بوو، وەکو فەرماندەیەکی سیاسی و پێشمەرگایەتی کارەکانی زۆر بە دڵسۆزی و بەرپرسانە هەڵسوڕاندوە، لەتەك ئەرکی پێشمەرگایەتی شیعری نووسیوە و کاری ڕۆژنامەنووسی کردووە، نووسەر و قەڵەم بە دەستێکی لێهاتوو بوو، بەشدارییێکی بەرچاوی هەبوو لە نێو بزاڤی ئەدەب و ڕۆشنبیری شۆڕش و پێشمەرگایەتی، بابەتەکانی وەک (شیعر و وتار و چیرۆک) لە گۆڤار و ڕۆژنامە و بڵاوکراوەکان و ئێزگەی شۆڕش بڵاو دەکرانەوە، هاوکارێکی باشی ڕاگەیاندنی (حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان) بوو، چەندین بەرهەمی نووسینی لە بڵاوکراوەکانی ئەم حزبە بڵاو بوونەتەوە، هەروا کاتێک کە خوێندکار بووە خولیای کۆکردنەوەی تێکستە فۆلکلۆریەکانی هەبووە و چەندین تێکستی لەم بوارەدا کۆکردوونەتەوە و تۆماری کردوون.

کاتێک ڕژێمی داگیرکەری بەعس بە نیازی سوتاندن و وێرانکردن و ئەنفالکردنی دانیشتوانەکانی گوندە ئازادکراوەکانی دەشتا زێیێ و دەڤەری شیلادزێ هێرش و پەلاماری دەهێنا، هێزێکی پێشمەرگەکانی حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان لەتەک هێزەکانی تری لایەنەکان(پارتی دیموکراتی

کوردستان و حزبی شیوعی عێراق) بە فەرماندەیی شەهید هەژار دێدەوانی لە بەرگریدابوون، مەخابن لە ئێوارەی 1987/5/29 لە داستانی شیلادزێ لە گوندی (شیف چنارك) لە کاتی هەڵمەت بردن بۆسەر مۆڵگاکانی خائین و داگیرکەران شەهید دەبێت.

لە دوای ڕاپەڕین لە1991/11/28 بە ڕێوسمێکی شایستە هاوڕێیان و هاوسەنگەرانی ڕوفاتی شەهید هەژار لە بناری چیای مەتین دەهێنەوە زێدی خۆی لە گۆڕستانی گوندی کانی بزرە بەخاک سپێردرایەوە.

هەزاران سڵاو لە گیانی پاکی شەهید هەژار دێدەوانی و ڕێبوارانی ڕێگای ئازادی.

بۆ کچە کوردێك

شێت و شەیداتم ئەی گوڵ ئەزیزم ڕوحمێ بکە
سێدارە هەڵمەواسە دڵ زوخاوە وا مەکە
بەخەنجەری ژەهراوی ئاخ و ئۆفم پێ مەخە
ئەگەرچی لاوی کوردم، کچە کورد داخم مەکە
مەمکوژە ڕاوم مەکە بە تەمای ماچێکم بکە.

1974/3/1 نەوجەوانان

گوڵ

شێتو شەیداتم ئەی گوڵ
ئازیزم ڕوحمێبکە
سێدارە هەڵمەواسە
دڵ ڕوخاوە وامەکە
بەخەنجەری ژەهراوی
ئاخو ئۆفم پێمەخە
ئەگەر چی لاوی کوردم
کچە کورد داخم مەکە

هەولێر - شۆڕش/ 1975

هەژارێکی بێ بەشم

نازانم بۆ من بێ بەش بووم

ئەستێرەی هیوام زوو ڕژا و
مانگ لە چواردەبوو کە گیرا
چارەڕەش بووم
لە تیشکی جوانی و گەشدا
بووم بە بەری سێ ڕوو
دڵشکاوبووم
نازانم بۆ...
باش ئەیزانم
چونکە کوردبووم .
لە جۆخینا
ڕەوسە سوور بوو
من فەرمانم بەرنەکەوت
لەچەقەی گەرمای هاوینا
لەرزم ئەگرت
لەکاتی شۆڕشکردنی زگی برسی
دڵی من بوو...
لە لەتێ نانی ئەی پرسی.

1976

زەردەخەنە

لەدڵی بۆن و بەرام ڕامام
تا سەرخۆش، زوو هەستی پێکرد
ئەو قەنەفرەی بۆنم دەکرد
مەستی نەکرد
گوڵ و ڕەیحانی تاکە دڵ
ڕووگرژی کرد.
پەیتا پەیتا ڕشتری کرد
لاوانەوەی نێرگزی پەست
لەخشتەی برد
بەڵام لەناخی ئەو دڵەی کە ژاکاوییە
دیاریەکی بێ تامەزرۆ
کەنەفت تام سۆ
بۆم دیاری یە
کەچی! ساڵانەی بەندی مە
دڵ پەشێوە و ئێجگار تەمە
چاوەڕێی چیم ؟
زەردەخەنە!
بەزەردەخەنەت وەك بولبول شادم
لەباخی بەهەشتبم بێ تۆ بێ مرادم
دووا هەناسەمە

خۆشەویستم چارێ
بڵێ بەڵێ تەنیا جارێ.
گوندی دوو شیوان 1977/2/8

نەخۆشم

نازە بەسە تۆزێ وەفا بنووێنە
بۆ تۆ دڵ بریندار و داماوم بێ وێنە
شێت و شەیداتم دەناڵم دڵم پڕ خوێنە
لە دەریای خەم تا نەخنکاوم دەرم بێنە
کە ناپرسی لێم چۆنی؟ توخوا دڵم مەشکێنە
هەژارم ئاراستەم کە؟ ماچی لێوت هەنگوینە
لەت لەتە دڵ جگەر زامداری تیرتە
تاکەی دڵ ڕەقی ناپرسی هەتیو چیتە؟
نەپشتم دێشێ نەچاوم کوێر و تاریکە
تەنیا جارێ بە خۆشەویستیم بانگ کە.
1977/2/27 کانی بزرە

یادی نەورۆز

کاوەی گوردی کورد...کوتکی ڕاوەشاند
زووحاکی تۆپاند سەری هەڵکەناند
بەم بۆنەوەیە مەشخەڵی ئاگرین
هەڵئەسێ لەگشت لوتکەی کورد نشین.
* * *
تاکەی بکێشین دەرد و ئازار و ئاه بێ وچان
نەورۆزە، نەوەی کاوە بەیەك دەنگ بۆ مەیدان
سەرێ بۆ سەربڕین سێدارە و زیندان نەبێ بۆچی یە؟
کوردە تۆڵەتە تاکەی ئەم ڕیسواییە و دیلی و ئەم ماتەمە
بۆ هەڵنەستین نەبینە پشکۆ و بە دەنگ و هاوار
بۆ نەبینە گڕی نەورۆز بۆ ڕوناکی گشت دێ و شار.
1977/3/20 مەنتکاوە

داو

ئەزیز هەرچۆنێ ئەمخەیتە داوت
وەرگرە تکام مردووم لە تاوت
زوڵفی لاوە لاوە و ئەگریجەی خاوت
لادە با تۆزێ سەیرکەم چاوت
پەری نزام کە بمخەرە داوت
مەدە بە بەدکار دۆستی داماوت
1977/4/25 هەولێر

ڕێبوارم

ڕێبوارێکم ڕێگام پڕ لە نەڕە دێوە
داشە هارەم من لەو کێوە
کە هەزار گورگ و ڕێوی و جەردە
بەدوام سەر دەدەن لە بەرد دا
بەڵام منی داشە هارە
ڕێبوارم لە نەهاتەوە
بۆ ئەو هاتەی کە دڵدارە
ئەویش وەك من پشت شکاوی
چینێکی تری زۆردارە.
جا سەدان داو و تەڵەی تریش
نە من دەستگیریان دەبم و
نە واز لە ئازادیش دێنم
کەچی هیوام لە زیندان ونە
ڕێگا سەخت و دڵ تەزێنە و

کاروانیش بەم شەوەزەنگە
بەخۆزگەی سپێدەی بەیانی
بەتەمای کۆچ بارکردنە
بەرە و هەموو کونج و کونی
گەزەنگ بدات زەنگوڵ زەنگوڵ
لەگشت شار و هەموو لادێ
کە دڵداری لێی تاوانە
بڵێین ئازادی بەخوێن سوورە
لەهەژارەکان میوانە
بەم زووانە
لەهەر شوێنی زۆردار هەبێ
لەوێوە ئاگری شۆڕش هەڵدەبێ
1977/5/23مەنتکاوە

دڵی شکاو

بەڵێ لە بن...
ئەم سوانده و کوندەرانه
جێی ژوان و ڕازی دڵی ئاشقانه..
ئالەم دیله و دڵدارانه
که هاتمو تۆ نەهاتی...
جێی سەرسوڕمانه
بەلام گیانه...
مەڵێ کوڕه چەوساوەیه و دڵی شکاوه
نەزانه و موو دەپسێنێ..
ئاگام لێیه زۆر بێ وەفایت...
سەد جاری دی دڵ بشکێنی..
ئازەی نەشمیل تەمام وایه..
تەنیا جارێ بمدووێنی..
بمدووێنی و نەمدووێنێ
هێندەی دی دڵم بشکێنی
پەت لە ملم، زنجیر لەدەستم بخووسێنی
لای من وایه
ئەلقەی خۆشەویستی پێم دەبەخشی
دیاری و جەژنانەم بۆ دێنی
هۆ ئازه گیان
تاکەی وابی و تەبا نابی؟
پەیکەری زێڕینتم تاشی و
لەدڵمدا هەر دەمێنی
خۆ لە بیرته که ئەتووت
(بەو بەره تەونه)
که هی عەیشێ و فاتمه
دەستم زی و نیله و زێڕی دەبڕی.

1977/11/13 گوندی کانی بزره

مەی

غەم دەم خوات پەژارە میوانمە
ساقی ڕووم تێکە مەی دەرمانمە
کاسەکەم بۆ پڕکەوە تا بڵێم شاباش
شێخ نیمە تا سەیری ریشم کەی باش
بۆ خڕی مەمك پڕ شێواو و پەستم
مەی گێڕ لەم خەستە بێ نەیا هەستم
هەر دەی خۆمو خواردنەوە دەی خۆمەوە
گوڵی وشکیم پێی دەگەشێتەوە
ئەڵێی بۆ دەگری فرمێسك قەتیس ماوە
دیلی دیلم و مەی پڕ لە ئاوە
ئازیزەکەم وتت پەیمان یەکجاری
ئەڵێی مەی ژەهرە بەبێ ئینکاری
کەی دەستت هێن او خستتە ناو دەستم
لەگەڵ مەی ئەوسا ئەپچڕێ هەستم
کەی سەیرت دەکرد دەم و چاوت هەڵێنا
ئارەقی هەڤاڵم دوژمنی خوێنە
کەی جووتە مەمکت بۆم کرد بە دیاری
ئەڵێم مەی پیسە هەروەك شیربایی
کەی وتت فەرموو ماچ کە ئەم خاڵە
مەی حەرامە لێم چارم ناچارە

1977/12/4 هەولێر

تکا

گوایە وایە...!
ئەڵێم مناڵە هەتیوەکان
لەبەردەم دادگا
تکاکانیان وەردەگیرێ
بەڵام منی هەتیوی هەتیوخانە
بە ڕۆژ و شەو دوعا دەکەم
نزاکانم وەرناگیرێ
ڕاپۆرتە خوێناویەکانی باوانیشم
لەبەر دەرگای بێدادی ئەوان

فڕێ دەدرێ..
ئەڵێن بڕۆن بێ دڕێنن
گشت ڕاستیەك بسوتێنن .

1978/2/29

دڵ واس واسە

دڵەی واس واسم لەناکاو
لەو لادێیەی کە مڵدارە
باڵی گرت و بەتاو فڕی
خۆی چەوساوە
بەدوای کچە چەوساوەیەك
چەندین بەرزی و شاخی بڕی
لەکاتی لەنگەر گرتنما
لە نزمترین لوتکەم ڕوانی
دیتم ڕازێکی جوان و گەش
ڕازاوەبوو دڵگیر سەرکەش
مەستی کردم ئەم دیمەنە
دڵیشم ئێجگار گەرمە
بەڵێ نە خەیاڵە و نە خەونە
دەنگێ دەهات بە سۆز بە جۆش
شمشاڵی شوان کردمی بێ هۆش
قاسپەی کەوبوو بولبول دەیخوێند
نەمدەزانی کە دەڵێن پێم
گوایە ئێرە دێدەوانە
ئەم گوڵزار و باخە جوانە
جێگای ژوانە
ژوانی شەهیدانی کوردستانە.
جێگای چەوساوەکانی دوێنێ و
جێگای لەیلا و حەپسەخانە
ئەوسا وتم داری خۆزگە بهاتبایە بەر
ئەڵێرەدا منی هەژار و چەوساوە
هێلانەی ژینم چێکردبا
جێی ڕاموسانم خۆشکردبا
جێگای ژین و ژیانم با.

گوندی کانی بزرە 1978/5/22

دیاری

ئەزیزەکەم چیت ئەوێ لێم
لە منی چەوساوەی هەژار
لە منی کرێکار و سەپان و شوان
لە منی دەست بەسەر و دەست لە ئەژنۆ
لەمنی ناو چاڵ و
خواردنی چنکێ نانی جۆ
لە منی شاعیری هەژار
تێکۆشەری ڕێی سەربەخۆ
لەمنی فەرهەنگ دڕای سنور دابەشکرای پڕ سۆ
هیچ شك نابەم ئاراستەت کەم گوڵەکەم
بێجگە لە شیعرێکی بەسۆز
بتهێنمە سەر ڕێی خەبات
پێکەوە تێبکۆشین
بۆ نەتەوە و بۆ وڵات.
1978/6/2

شۆخی شیرن

ئەی ئەو شۆخەی..
جێگات سەختو بێ سنورە
گێژەلوکەی نەگبەت بەدووات
واڵە سورە.
تیرت دڵمی زامدار کردووە
ڕێگات دوورە.
گەرچی پڕ لە کەند و کۆسپە
لا ڕازی ترسناك و
بەخوێن سوورە.
دڵەی نەزەرگا و پەرستگام
حەشاردراوەی پۆڵای نوك تیژ و تووتڕکە
درك و قونجرکەی زوورە.
منی پەپولەی باڵ ناسك
بۆ گەیشتنت، دڵم سوورە.
وەك كڵ بۆ چاوی کاڵ
خەیاڵی شەوی درێژی پڕ لە لەرزین.
لەگەڵ خەونا..بۆ ئەو کچەی بوو بە پەرژین.
شۆخی شیرین
بێ شیلەی تۆ ساتێ ناژیم
ئەوسا گیانە مەرامم لەگەڵ ئاواتم.
شۆڕش کردن و خەباتم.
بۆ نەهێشتنی
تاڵی و تفتی لە ژیانە
ئەو ژیانەی لە دڵی دا..
سەرفرازی و بەختەوەری لێ میوانە
ئەم سەدە سەرگەردانە
بۆچی بۆچی بۆ تاوانە؟
چونکە دڵداری ئێمە، ئێمەی هەژار
هەر کوردستانە!

1978/6/28مەنتکاوە

بەكرۆكە

هۆ هۆ كچە نازدارەكە
تۆم خۆش دەوێ
كە بە كرۆكە دەڵێ شێتە
كچێ نەكەی بە شێتایەتیم یاری بكەی
بۆ نازانی نهێنی گرە
كوشتەی هەزاران دڵداری
وەك ئێمەیە
درك دەڕوێنێ
لە نێوانی ئێمە
ڕاستە شێتم
شێتی شیعری مام هێنم
شێتی سنورە دەستكردەكەی
پارو پێراری دووژمنم..
هۆ هۆ كچە بەنازەكە
تۆ هەر نەهاتی شەوێ
ئاوی بن پێیانم چوو
سۆمایی چاوم كەوت
تۆ هەر نەهاتی..
بەڵام ئەم دڵەم شێت و گێژە
داناكەوێ
كچێ بۆچی وا خەواڵ و
خۆت كردە كەڕ
داوای ماچێكم لێ كردی
وتت بەدفەڕ
هۆ هۆ كچە نازدارەكە
گوایە ئەڵێی من ناتناسم
كوا ناسنامەی ئا ئەم باسە؟
بەكرۆكەیە تاوان بارە..
نا ئاغا نیم
هەرچەندە بڵێی لاسارە
من كرێكارم
دۆستی ڕووت و برسیەكانی هەموو شارم
كە بەكرۆكە دەڵێ درۆیە
ئاخۆ ڕاستی ئەو نەفامە
كا شكا نەتزانی خۆش باوەڕ
گۆمكی گۆپاڵی كام شوانە

1978/8/8 مەنتكاوە

له نەورۆزدا

تاریکەستان لە کوردستان تەم و ماتەمی وا ڕەوایـــــەوە
گوتی ملمان پساو زنجیر زنجیر بە بازووی کاوە کـــــــرایەوە
ئازادی کە لە زیندان بوو بووە مەشخەڵ گـــــەڕایەوە
ئێستاش بڵێسەی ئاگری خەبات نەکوژایەوە
بێ شك ئازادی نەبەخشرا و سەندرایەوە و بوژایـــــەوە
ئەژدەهاك و خوێن مژەکان جەرگیان سوتا و تووایـــــەوە
دڵداری کە ئەفسانە بوو لەگەڵا نەورۆز ســـــڕایەوە
گوڵ و بولبول کە داماو بوون لەگەڵا مژدە گـــەشایەوە
لەگەڵ نەورۆز هیوای ون بوو لە دەمی ڕێوی دۆزرایـــەوە
برای کورد جەژنت پیرۆز بێت نەورۆزیش وا گەڕایەوە

1978/9/29

هەنگاو بەرەو گێتی ئازاد

بەفر عەشقی لوتکەی بەرزە
دڵداران،
دەگرن ڕێگای سەخت و هەڵدێر
بۆ ماچێکی کوڵمەی یاری تازە
* * *
ڕووگەی ڕاستی و گەل پەرستی
پەرستگامە...
دەنگی گێتی ئازاد
ئەگەرچی لە زیندانە
بەڵام تیرە بۆ دڵە پیس پیسۆکەکەی
دووژمن و نەیارانە
* * *
دەنگی هەڤاڵانی ڕێگای ڕاستو
قەدی چیا
بووبە گڕی ئاگرێ
با و بارانی ئەوان
با بێ و چەند بە هێزبێ
هەرگیزا و هەرگیز کپ ناکرێ
* * *
چونکە بە خوێن نەخشاوە
خوێنی کوڕە و کچ تێکەڵاوە
بە فرمێسکی سەدەها
دایکی زگ سوتاو ئاو دراوە
* * *
ئەگەرچی بومەلەرزەی هەزار تەرزە
بۆی لە ڕاوە شێوی تەزرە
بەڵام نازانم تا ئێستا
کامە دەنگە تۆقاندراوە
فرمێسکی چاوی کام ترسە و ڕژاوە
ئاخۆ چ هەنگاوێکە
ڕوو لە دواوە
ئازادی گەر بەخوێن نەبێ کەی بەخشراوە؟

1978/10/20

منالّی و لادێکەمان

کە مندالّا بوم ئەم وت دایە
ئەو ئاسمانە چەند گەورەیە؟ چۆن وەستاوە؟
دەی وت ڕۆلّە بۆ نازانی کاری خوایە.
کاتێ کە فڕۆکە گڤەی دەهات
بەسەر لادێکەمانا...
بوو بە گرمە و دووکەڵ هەستا...
خۆ کەپرەکەی منالّیشم سوتا..
لەو کاتە دەبووە هەرا
لەهەر چوار لا
سەیری جۆخینم دەکرد
خەرمانەکەشمان گشت دەسووتا
کە سەیری ئاگرەکەم ئەکرد
فرمێسك لەچاوم قەتیس دەما..
ئاخۆ تێنوەکان
قومە ئاوێکیان پەگا.
1978/11/8

مژدەی خەونێکی بێ ئەنجام

که مانگ ئەسرینی رشت
تێر و پڕ و مشت..
بەقەد ئەو چاڵەی کە بەخوێنی سوور
نەخش‌و نیگاری کوردی دادەڕشت
لە شۆستەکانی شارە خنجیلانەکەما
لە ڕێی هەوراز و نشێوی دێیە کەما
بوو بە ئاوێنە
کاتێ سەیرم کرد و
تاوان و ڕووی ڕەشی
زۆردارانی تیابوو
لەپڕ ئەستێرەکان ئاوی چاویان
بە گوڕ لێشاوی هێنا..
بۆ ڕامالێنی دەرەبەگەکان
بۆ گۆمێکی مەنگ
ناو زلکاو
چروکە و قیژەیان
خەندەی ئەبەخشی بە لێوی منداڵ و
مژدەش زەنگوڵ زەنگوڵ
بۆ هەژارەکان ئەباری..
کە زەردەخەنە لێشاوی بۆ لێوەکانم هێنا و
مەلی ئاشتی کەوتە فڕین ڕاپەڕیم!!
ئەوسا وتم خۆزگە خەونەکەم ئەهاتەدی...

1978/11/20

کە مەڕ دەزێ

تینو برسی و هیلاکیم..
هەرگیز ناڵێم گرانیە و
لە بیابانی وشك و برینگم
بەڵام کاتێ کە مەڕ دەزێ
لە زستانا
لە لوتکەی بەرزی کوێستانە
ئەگەر بەرخەکە نێریش بێ‌و
فرچك نەدرێ، بەڵێ بەڵێ فرچك نەدرێ؟
کێ هەیە بڵێ
ئەم بەرخە ئەژی و نامرێ؟ .

1978/12/7

ڕەشەبا

کە ڕەشەبا ویستی بێت و هەڵم گرێ
لە ڕێ و ڕیشەوە

ڕەگم دەربێنیو
بۆشای ببا تا بیسوتێنێ
ئای کە ڕوو ڕەش بوو
بڕیاری دابوو تازە ڕێبوارە
لەبرسان ئەمرێ؟ گوایە هەژارە
نەیزانیوە کە ڕەگ و ڕیشەم
زۆر قوڵ تر و پتەوترە
لە شاخەکانی ئەم بنارە .   1978/12/8

بڕیار

ئێسکەکانم بڕیاریان دا ببنە چەقۆ
وشەکانم بوون بە هەسان
دڵەی شێتی هەژارەکان
پرسی بۆچی؟
شیعر وتی
بۆ سەربڕینی
تابلۆ ڕەشەکانی دوژمن
بۆ نازانی دڵی نەورۆزی چوار پارچە کرد!
ئەوسا بە تیر
هەر چواریانی خۆ کون کون کرد
نەیانزانی کون کونەکان
بۆ گەلی کورد ئەبنە کانیاو زوو دەست وبرد..
نەیانزانی زامەکان
دەبنە کێڵگە و بەیار
داری ڕابوون چرۆ دەکا
دەبنە وزە بۆ مەشخەڵ
ڕێگای خەبات ڕووناک دەکا
1978/12/15

مژده

بەڵێ دوێنێ ئەستێرەکان بە گریانو
هەناسەی ساردی شەوەزەنگ
فرمێسك لە چاو قەتیس مابوو
نەوجەوان، پڕ بە بێ دەنگ
لەناو بێشکەش هەرێنجی گریان و ماتەمە
غەم لێشاوی شادی هاڕی و کردی بە تەم
پەڕەی گوڵیش کەوتە بەرپێ
ونجڕ ونجڕ، ونجڕ کرا
باخەوان کۆچی دوایی کرد
خەمێکی تر جامی پڕکرد
بگرە مانگیش بەدەم نوسکەی پڕ لە تاسەی
سەرە ڕێگای سەرەمەرگی پێشان دای
کوردەواری هەستێک بوو
وەک تەزو
بە جەستەتدا هەڵزەنا
مەشخەڵێکت گرتە دەست و
ڕاوی شەوەزەنگت نا
لە چیاکان مژدە درا
ئاگری شۆڕش هەلکرا.
1979/3/4

ئاواتی ون

هەرچەند دووربم تەمام پێتە
دڵسۆزی من خۆشەویستی تۆ
ڕێبوارێکە و لە ڕێگەتە
مەڵێ درەنگە و بەجێ مایە
بەو سەرمایە..تۆفانیشەو
زۆر برسیتی چنچکە نانیشی لا نەمایە..
بەڵام گیانە
بۆ سەرکەوتن بە ڕێچکۆڵەی برژانگتا
بۆ دڵۆپێ ئاواتی ون
ڕێگەی نەهات کەڕەتێکە..
با بگلێم لەخۆر گەوزم
بەڵام مەرج بێ هەڵبستمەوە
ئەو ڕێگایەی کە گرتوومە بیگرمەوە

تا بەماچی هەڵپاچراوی ئازیزەکەم
تێر تێر بمەوە
بە دڵۆپێ ئاواتی ونیش
شاد ببمەوە، شاد ببمەوە .

1979/1/22

نەورۆز

تاکەی بکێشین ئەشکەنجە و ئازار و ئاخ بێوچان
نەورۆزە نەوەی کاوە بەیەك دەنگ بۆمەیدان
سەرێبۆسەر بڕینو زیندان نەبێبۆچییە؟
کوردە تۆڵەتە تاکەی ئەم دیلیو ئەم ماتەمییە؟
1979/3/21

بووکەشوشە

منداڵێکی لادێ نشینی هەتیوو بوم
لەبیرمە
دایکم بەڕێ کەوت بەرەو شار
بۆ دەرمانچا و شەك رو وردەواڵەی ناوماڵ
بهێنێت بە کەروبار
هەژار و نەدار و بێ دەرەتان
دایە وتی بۆت دێنم
بووکەشوشەی جوان جوان
چاوەڕێ بووم لە ڕێی شاری
دایە بۆم بێنێ بووکە شوشە و دیاری
* * *
کاروان گەڕاوە بەرەو دێ
بە پیر کاروان چووم
کە بووکەشوشەم بۆ دێ
کاروان کپ و بێدەنگە
سیمای فرمێسکی گەشی کاروان چیەك
کزەی هێنا لە جەرگمان
بەهار پەیتا پەیتا بوو بەخەزان
* * *
پێیان وتم
دایە لە شار بەجێماوە
ئا ئەم بووکە شوشە جوانە
بە دیاری بۆ تۆ
بە ئێمەی داوە
لەلایەن ئەو دایکە پاکەی
کە لە کاروان بەجێماوە.
هاوار دەکرێت لێرە و لەوێ
خوێنی گەشی پێی نوسراوە
شۆڕش بکەن هەژار و برسی
بەسیە بێدەنگی و کوتنە خەوێ
بۆ ئەوەی جگەرگۆشەکان
بێن و بچن بە سەربەستی
باوەش لە بووکەشوشە بدەن
ماچی بکەن بە بێ ترسی.
1979/4/12

مەبەستمە

له باخچەی دڵی مەستمەوه
لەپەڕەی ئەوینی شیرینی هەستمەوه
جۆرەها گوڵ بڕوێنم
خۆشەویستی له کوردستان بەرەو گێتی
وەک پەیام به ڕێکەم.
مەبەستمه
له فرمێسکی چاوی زین
له ئارەقەی گەشی شیرین
له پاکی کچی کوردان بهۆنمەوه
ڕستێ خوناوکەی ژین
بەپەخشان و هەڵبەستمەوه
گڕی خۆشەویستی و سۆزم
بەمتمانه و پەیمانەوه
به کچه کوردی ببەستمەوه

1979/4/22

نەورۆز ئەکەم

نەورۆز گەر بەپەرۆشی یادت نەکەم
دیاری جەژنانەت ئاراستە نەکەم
نەچمە سەرلوتکە و ئاگر هەڵنەکەم
یادی شەهیدان ڕەنگی سوور نەکەم
گیانی شیرینم گەر فیدات نەکەم
ئیتر بۆ کوردم، کورد شەرمەزار کەم
* * *
داوای سەربەستی نەکەم وەك کاکم
سەرم نەبەخشم لەپێناو خاکم
خوێنم نەڕێژم وەك خوێنی باوکم
یادی دایکم نەکەم کەشەهید بووە
بەرەو پیر نەورۆز دیاری بردووە
ئیتر بۆ کوردم کورد کەی وابووە

بەهاری 1980
لەژمارە(14)ی گۆڤاری دەنگی پێشمەرگە بڵاوکراوەتەوە

هەور

هەوری ڕەش بەس بگرمێنە
بەو هاوینە کاتی خەرمان و دروێنە
من ناترسم.. بەهەڕەشە.. مەم ترسێنە
نەشریقە و نەبروسك... نەمژ و تەم
ڕێم ون ناکات،
بگرە زیاتر.. زۆر بەگوڕتر
هانم دەدات
بەتین بەتاو
ڕوو لەشۆڕش... بەرەو هەتاو
هەوری ڕەشی پیسی چڵکن
چەند بەتاو بیت من ڕشترم
بۆمافی خۆم
وەك تۆ نیمە بەتاوترم
چونکە زەردەشت ناوی ناوم
لەکوردستاندا ڕوواوم
هەڤاڵێکی ڕاستەقینەی
گزنگ و تیشکی هەتاوم

خەرمانانی 1980

کۆرپە

لەدایك بووم بەبێگەردی
کۆرپەی چینی زەحمەتکێش و
کرێکارێکی ماندووی کوردی
کەمامان هات ناوکی بڕیم
بەپەنجەی پیرۆزی ئەڤین
ناویان لێنام پێشمەرگەی ژین
لەهەمان کات فاشیستەکان
بێشکەیان لێ تێك شکاندم
مەمکی دایکیشیان هەڵبڕیم
سێدارەشیان بۆ هەڵواسیم
کاتێپەتیان خستە ملم
گوتیان فرچکی گرتووە؟
دامە قاقا و خەندەی پڕقین
هەی گەوجینە بۆ نازانن
کۆرپەی کوردم، کوردستانیم

ڕەزبەری 1980

سامان

دوژمن دەیخوات لەسامانم
هەرچیم هەبێ
لەخاکی بەپیتی کوردان
خۆی سەرپشکە!
بۆمنی هەژاری خانە خوێ
لەزێڕەکەم
ماری حەوت سەرە دوو پشکە
هەتا هەنگوین.. بۆتە ژەهر
ژەهرێکی کوشندە...
زمان بیگاتێگیان دێتە دەر
بەڵام گەردوون هەروا نابێ
ڕۆژێ هەر دێت سەرەو لێژبێ
لەم خاکەدا سەرنەگون و گومبێ.
ڕەشەمێی 1981

هەڵۆ

(پێشکەشە بەشەهیدی قارەمان سەید سەلیم)

لەگابەردی سماقوڵی
خوێنی گەش ڕژا
هەندێ گوتیان بروسك بوو
لەهەورێکی بەهار خزا
هەندێ گوتیان ئەستێرە بوو
بەسەر (ئاوە گرد)دا پرژا
بەڵام دەرکەوت...
هەڵۆیەکی سەر لووتکە بوو
بەگوللەی دوژمن
شەهید کرا..

هاوینی 1981

لەژمارە(20)ی دەنگی پێشمەرگە بڵاوکراوەتەوە.

سرودی شەهیدان

پێشمەرگە بووم
چەکی شەرەف تێکۆشانم
کردبووە شان
بۆ ڕزگاری زەحمەتکێش و
چەوساوەکانی کوردستان
بەئاوات بووم شەهید بم
پلەی شەرەف خەڵاتم بێ
واشەهید بووم هەژارەکان
سۆسیالیستی ڕێگاتان بێ

گەڵارێزانی 1981

* لە گۆڤاری"دەنگی لاوانی کوردستان" ژمارە (7) ئۆرگانی یەکێتیی لاوانی سۆسیالیستی کوردستان لقی سوریا بڵاوکراوەتەوە.

وەڵامی نامەیەك

هۆ ئەو کچەی خۆشم دەوێی
بۆت نوسیبووم
تۆی سۆسیالست
کەی دێیتەوە کەی دێیتەوە
لێوم بەبێ‌هەڵمژینت وا بەبارە
کوڵمی سور و سپیم ئێستا
جوانی نیشتمانەوەکو سروشتی
پڕ خۆزگە و یادگارە
بۆت نوسیبوم
پایەداربێت جێی ئاواتی
ڕەش‌و ڕووتان
کوتکی دەستی زەحمەتکێشان
تۆی پێشمەرگە
کەی دێیتەوە کەی دێیتەوە

کەوتوە سۆمای چاوم
ئاوی ژێر پێم چووە بۆیە
ئەژنۆم شل بووە تاساوم
* * *
نەشمیل سوێندم بەکوردستان
بەکفەکفەی خوێنی ئاڵ و
بەڕێبازی زەحمەتکێشان
نایەمەوە... نایەمەوە
بۆنازانی!؟
نەهاتنەوەم بورکانێکە و
دڵی فاشست دەلەرزێنێ
دامو دەزگای چەوسێنەران
دەتۆقێنێ...
نەهاتنەوەم مژدەیەکە و
ئازادی دەکاتە خەڵات
بۆئەو گەلە زۆرلێکراوەی
سەدان ساڵە
پیشەیەتی شۆڕش...خەبات
* * *
بەڵێ ئەو رۆژە دێمەوە
سەربەستی لەچیاوە بۆشار
راماڵێ تەم و مژی ئێستا و
هەوری چڵکنی سەدان ساڵ
بەڵێ ئەو ڕۆژە دێمەوە
دیموکراسی کۆڵان کۆڵان
لەدێ‌بۆشار
بڵێ‌دەنگ هەڵبڕە هەژار
بەڵێ‌ئەو ڕۆژە دێمەوە
سۆسیالیستی دادپەروەر بێ
دەرەبەگ و سەرمایەدار
لەدار بدرێ
بەڵێ‌ئەو ڕۆژە دێمەوە
بەراتی خوێنمان ئاشتی بێ
لەگشت سوچێکی کوردستان
ئازادی بێ.

خاکە لێوەی 1982
لەژمارە(6)ی خەباتی قوتابیان بڵاوکراوەتەوە

سرودی زەحمەتکێشان*

(پێشکەشە بەشەهیدی ڕابەر سەیدا ساڵح یوسفی سەرکردە)

بەڵێ‌سەیدا ساڵح یوسفی
تۆ سەرقافلەی شەهیدانی سۆسیالیستی
ڕەمزی ئاشتی
دڵی گەورەت کردە قوربانی
ڕەش و ڕووتی کوردستان و
مناڵانی تینو... برسی
بەڵێ‌بۆیە...
دڵ ڕاچەنی وەك بروسك
مێشکی لەناکاوا تەزی
تەرزە گووتی.. بۆکۆچی تۆ
فرمێسکی خوێناوی چاوم
بەگوڕ هەڵڕشت(بۆ)سەر زەوی
وشەی زێڕین بو بەئەڤین
بۆلاوانی خەباتگێڕ
بۆئافرەتە بیر تیژەکان
بووە کانگای بیرو بڕوا
بەڵێ‌بۆیە..
شەپۆڵی ناڕەزاییو
سێلاوی بەگژدا چون و
تەوژمی قین
هی هەژار و
چەوساوەکانی سەرزەمین
بوو بە گڕ و بە بڵێسەی هەمان ڕێگا
کەپیرۆز بوو بۆ هەمووومان
گرتمانە بەر هەمان ڕێگا
تۆی ڕابەر و مامۆستا
سەیدای مەزن
تۆکەی مردووی
ئەی هەڵگری ئاڵای بەرزی
سۆسیالیست و یەکسانی
ئەی مامۆستا... ئەی ڕابەرمان
پێشەنگی کاروانی خەبات
ئەی شۆڕشڤان
* * *
پێشمەرگەی ڕێگای خەبات و
تامەزرۆی ئاشتی و ئازادی
کرێکاری خاوەن چەکوش

جوتیاری کێڵگە و شانازی
زەحمەتکێشی بیری نوێ
بیری نوێی سۆسیالیستی
پەیمانیاندا...
ڕێبازی ڕەسەنت ون نەکەن
مێشکی ناحەزانت شەق کەن
* * *
ئەوسا بەچەپکێ‌گوڵی جوان
بۆسەر گۆڕی سەربازی ون
بۆسەر گۆڕت ئەی سەرکردە
دێین، بەکۆ دێین
بەتاو بە گوڕ
ئافرەت‌و پیاو و کچ‌و کوڕ
دێین مژدەت پێ بدەین مژدە
کەقوتابی ڕێبازی تۆین
* * *
بەڵی سەیدا سالح یوسفی
لەگەڵ کاروانی ڕەوتی مێژوو
بەرەو پیری سۆسیالیزم
وەسیەت نامە و ڕێنمایەکانت هاندەرن
بەرەو ئازادی وادەڕۆین
لەگۆڕ ئێستاش
تۆی بلیمەت ڕێبەرمانی
ئێمە هەموو قوتابی تۆین
بەرەو ئازادی هەر دەڕۆین
پوشپەڕی 1982

---

*ئەم شیعرە لە نامیلکەی(ئەستێرەی دێدەوان)هەندێ کۆپڵەی لێچاپ نەکرابوون، ئەمە سەرجەمیەتی.

سۆسیالیستی*
پێشکەشە بە(پ.م)ـە قارەمانەکانی حزبی سۆسیالیستی کوردستان)

لەنێو منداڵدانی کۆمەڵا
لەگەڵ ئەشکەنجە و ژانی گەل

کۆرپەی هیوا لەدایك بوو
لەگەڵ تیشکی ڕۆژی دەم کەل
هەژارەکان ناویان نا(سۆس)
چەوساوەکان وتیان(یالی)
زۆر لێکراوەکان گوتیان (ستی)
زەحمەتکێشان بەیەك دەنگ
هاواریان کرد سۆسیالیستی.
خەرمانانی 1982

---

* لە1984/8/8 لەیادی (6)ساڵەی لەدایك بوونی حزبی سۆسیالیستێ کوردستان لەئێزگەی دەنگی شۆڕشی کوردستان خوێندرایەوە.

دڵ

پێشکەشە بە (ز)

کارمامزەکە
بۆ وا ماندویت وا هیلاکی؟
گیانت بۆچی وا دەلەرزی، بۆدەترسی؟
ئارەقەی ڕەش بۆ لە کوڵمت
بەگوڕ دەتکێبۆسەر زەوی؟
دەپێم بڵی... بۆ شڵەژاویت... بۆچی دەگری؟
گوایە دڵت لێ ون بووە
بۆچ نازانی؟
دڵت لەگۆشەی دڵمدا جێگیر بووە
دێیت بیبەیتەوە
سەریشت دەی لەدار لەبەرد..
سوێند بەچاوت نایەتەوە
نەشمیلی دێ... ویژدانت بێ..
شەرمیش مەکە.. سادەی وەرە باوەش
با دڵی زویرت ئاشت بێتەوە
خەرمانانی 1983

ئەستێرە
(پێشکەشە بە شەهید مامۆستاسەڵاح)

ئەمجارەیان ئەستێرەیەك
لەبناری... قەندیل پرژا
لە(ئێندزە)*... شۆڕشگێڕێك
شۆڕەسوارێکی زەحمەتکێش
شەهید کرا...
هەر ستەم دیدە و ڕەنجدەرێکە
فرمێسکی خوێناو دەڕژێنێ
پرسە و سەرەخۆشی لاوێکە
کوردستانیش دەلەرزێنێ
گۆڕستانی (ئێلینجاغ)ە**
چەپکێگوڵی سور و سپی
کارەساتی (شاتێلا)یە ***
ڕەش پۆشن کوڕ و کچ گشتی
ئای لەو موچڕکە بەسامەی
خوێنی لەگیانیشم تکاند
گیانی بەرزی سەلاح فڕی
ڕوەو پایەگای شەهیدان
لەپایەگای مەزنی سەیدا
ئێستا بەتاو
هەنگاو دەنێن.. بەرەو هەتاو
ڕاپێچ دەکەن
شەوە زەنگ و ئەنگوستە چاو
ئەی کاروانی
پڕسەروەری و شانازی
شەهیدانی خۆنەویستی
سەرفرازی
ئاڵای سوربووی خوێنی ئاڵتان
وابەدەستمانا زۆر بەرزە
لەسەر هەموو لوتکە و دوندێ
لەگشت شار و شارۆچکە و دێ
ئەشەکێتەوە
سروودی سەربەستی دێتە گوێ.

خەرمانانی 1983

---

* ئێندزە: گوندێکە لەبناری شاخی قەندیل.
** ئێلینجاغ: گوندێکە سەر بەناحیەی قوشتەپەیە و شوێنی لە دایکبوونی شەهید سەلاحە.
*** شاتێلا: ئۆردوگایەکی ئاوارەکانی فەلەستینیەکان بوو لە لوبنان لە 1982ڕەشە کوژیەکی زۆری تیاکرا.

پێشمەرگە

دەزانین نەڕێژین خوێنمان
شیلەی گیانمان
زۆریش برسی و تینو نەبین
شەهید نەبین
بۆئەڤینی نیشتمانمان
لەقوڵایی دۆڵی چرا
لەبەرزایی هەور بڕا
بە ڕێبازی سۆسیالیستا
هاوشان لەگەڵ کۆمۆنیستا
لەپێناوی ئازادی گەل... سۆسیالیزم
دەگرین سەنگەر
بۆگوێی ئاگردانی جوتیار
بۆکرێکار
نەبینە چرا
کە دیموکراسی بەردی بن گۆمە و
ئەژدیهاک مێشک دەخوا
ڕەزبەری 1983

جەژن

بەیانی هەڵسام سەرم سوڕما
کاتێ‌پێیان گوتم جەژنە!
دامە قاقای پێکەنین و
ئەی کوانێ‌جەژنانە و خەندە
بزەی لێوان، ماچی ئەڤین
بۆچی بەندە؟!
سەیری ڕیشم...پێستی قلیشاو
جلی بەرم نەك هەر دڕاو
بۆر و چڵکن
چۆن وانەبم
منی پێشمەرگەی پارتیزان
نانی جەژنانەش دەبێ‌چیبێ
بیر لە گۆشت‌و پڵا و مەکەوە!
قەیسی و..بامیە.. یامیوەجات
نانی فڕنی.. کێك.. کولیچە
یاسەمون و کوبە و دۆڵمە
سنگە مریشکی لەسەر بێ
یاخواردنی پڕ و شاز
خواردنەوەی تاڵ و پڕ ناز
کە ناویان بۆتە قاچاخ
بۆسەیرە نان و جەژنانە
نەڕەی زنجیری زرێپۆش
هەڵمەتی پڕ لەشێرانە
گوللە، باروت، دووکەڵی چێشت
نەك هەوری چێشت
بەڵام بۆمنی پارتیزان
بوونەتە جێگای شانازی
تا گەل بەئاواتی دەگا
من و جەژن... جەژنانەی چی
منی پێشمەرگەی سۆسیالیست
جەژنی من سەربەستی گەلە
ئەو ڕۆژەیە ئازادمان بێ..
گەڵاوێژی 1983

فرمێسك

(پێشکەشە بەکاکە شێرکۆی شەهید و لاو)

چۆن ببڕێ
فرمێسك لەچاوەکانم
دیسان سۆسیالیستێکی تر
شەهید بوو بۆ نیشتمانم
ڕۆژ نییە شەهیدێ‌بەخوێنی
نەنەخشێنێ‌ئاڵای خەبات
ئەها ئەم کاکە شێرکۆ
خەڵاتی کرد گیانی بەرزی
پیرداود*، بەخوێنی سوور بوو
بۆکوردستان و سەربەرزی

سەرماوەرزی 1983

*پیرداود : گوندێکە لەنزیك هەولێر

ئەوە دیسان

ئەوە دیسان چەواشەکان
هاتن بەکۆ، بە گوڕ هاتن، بۆ شار
بون بەغولاّم و نۆبەتکار
بۆفاشستان بوون بەسوپەر
بوونە کوتکی زۆردار بۆ گەل
بوونە تەم بۆ بەردەمی هەتاو
لە پێشووتر دڵسۆزترن
لەپێناوی پارە و دراو
ئەمجارەیان
بوونە کۆسپی ڕێگای خەبات
لەنێو سەنگەری فاشیزم
دژ بە شۆڕش دژ بە خەبات
بەفرانباری 1983

كرێكار

منی كرێكاری بەرچێر بە قۆڕ
برسیم.. پەستی میوانمە
دڵ تامەزرۆیە دەناڵم
نەشمیل چونكە من هەژارم
دۆستی ڕووت و برسییەكانی
لادێ و شارم
خاوەن بیری سۆسیالیستیم
ڕەمزە یەكی ئایارم
كرێكارم
ڕێگام پڕ لە درنج و دێوە
پێشمەرگەمە ئالەم كێوە
هەزار گورگـو ڕێویو جەردە
بەدوام سەر ئەدەن لەبەردا
بەڵام منی ڕێبوار
لە كاروانا هەنگاو دەنێم هەوراز دەبڕم
بۆئاواتی هەژارەكان
تێدەكۆشم
لەكوردستانی گڕ و خوێن
دوژمنانم باش بزانن
وەك دار بەڕووی
كێوی سەختی كوردستانم
ڕەگـو ڕیشەم هێندە پتەوە
لەگەڵ لەدایك بوونی كورد
دام كوتاوە
دڵنیامە هیچ بوركانێك نایجولێنێ
(هەژار) موژدەش بۆ ئاشقوڵكە
بۆ پشت ئاشان
مژدەی تۆڵە
لەفاشیست و چەواشەكان
بۆكارەساتی ساڵی پار
بۆشەهیدانی یەكی ئایار
جۆزەردانی 1984

ژوان

نەشمیلەکەم
بۆچی گۆڕایت، چی تۆی گۆڕی
لەیادت چوو
کە ئەتگوت پێم من ناگۆڕێم
گەر چیا بگۆڕێ‌بە بیابان
دڵنیابە من ناگۆڕێم
لەیاد ناکەم
مەڵبەندی ژوان
لەتەك گیشە و گوێ‌ئاگردان!
بەڵام درۆت کرد بێوەفا
کاتێ‌بەر ڕاگواستن کەوتن
قینی داچەسپیوی زۆردار
گڕی بەردا
لەدێهاتو ڕەز و باخ
تەقاندییەوە کانی سازگار
دەرکرانو
چوون بۆشار
کارەسات بوو ... جەرگی بڕیم
من بۆ تۆڵە
چەکی شەرەفم کردە شان
بۆبەرگری لە ڕاگواستن
بۆپارێزگاری شەوچەرە
بۆتۆی پەری.
بۆگوندی جوان....
گوایە ئێستا شارستانی
ئەبوایە زیاتر بۆم بژی
نازانم چۆن
کا کێشانت واچوو لەبیر
لەتەك لەودەی جێی ژوانا
لەسەر کانی
ماچی دڵگیر
هەر لەهاوین لەیادت کرد
کە سەر بێرم بۆتان دەگرت
تۆش دەت دۆشی
بزنی مەرەز، مەڕی سپی، مەڕی سۆر بەش*
کاتێ‌دەتووت بەرەکەت کە (شەنگەبێری)**
بەتیلەی چاو پێت دەگوتم
ئەم شەو وەرە

مەمکی تورتم بەحەزرەتە
لەزستانا
شەوانی بەر گوێی ئاگردان
گوێز خواردن و بەڕوو برژان
لەوەش خۆشتر بەدزی
ماچ باران و دەست لە ملان
بەئەمەکی ڕۆژانی زوو
چۆن بیرت چوو
لەیادمە هەموو ئەمانە
ئا لەیادمە
کێشوولە گرتنی بن سوانە
گوایە بۆباوکت دەرمانە
ناشزانم چۆن!؟
وەرەس نەدەبۆی لەیاری
کێشولەیەکمان یا دەگرت
یانەدەگرت، هەر دەست بازی
هەر دەست لەمەم هەر دەم لەدەم
هەر ژوانی بێدەم و جەم
گەڵاڕێزانی 1984

---

*مەڕیٚسۆر بەش: مەڕی سۆری نێو چاوان سپی.
**شەنگە بێری: ناونیشانی شیعرێکی بەناوبانگی (مام هێمن)ە.

عێراق

واچوار ساڵە*
هەرچوار وەرزت
هاوین ..بەهار
پایز.. زستان
هەرتۆفانە.. ئەوتۆفانەی
کۆتایشی سەرەتاییە
واچوار ساڵە
گـڵارێزانی گیانی مرۆڤە
ڕەشەبایە
واچوار ساڵە..
کارەساتی دڵتەزێنە و
مەرگ دەبارێنەك باران
واچوار ساڵە..
کاسەی سەری لاو دەهاڕێ
دەستاڕەی گابەردی دزان.
نیشتمانم
نیشتمانی عشقو ئەڤین
وەتی هەمە... پێش هەبوونم
گیرفان پڕ بۆتە بل قاسم
شەیتان دادپەروەری گەلە
لەم دادگایە
پەت.. فەلاقە
بۆگیرفان بڕا و
یان دیارییە... یان خەڵاتە
واچوار ساڵە..
هەر چوار وەرزت نەهاتە.

گەڵارێزانی 1984

*مەبەست لەچوار ساڵ لە(1980تا1984) هەڵگیرسانو بەردەوامی شەڕی عێراق -ئێران)ـە

بۆ نەورۆز

بڕیاریاندا
دیسان کاوەی غەم و ئازار
نۆبەرەشی بکاتە دیاری
مارەکانی دێوەزمە
پێویستیان بە مێشکی مرۆڤە
حەز بە خوێنی لاوان دەکەن
ئەمجارەیان کاوە قینە...
یەک یەك مووی سەرتاپای گیانی
یا نەشتەرە...یا خەنجەرە
جەرگی ئەدڕن
گینگڵ گینگڵ لە نێو هەستی و
سۆزی گڕی
وەك چەقۆی دەمی دەڕاسە
دروێنەی دڵ و مێشکی ئەکەن
بەڵام کاوە قارەمانە
کاوە و هێرش...
کاوە و هەڵمەت...
کاوە و کوتەك...
ئەم جیهانە بۆ وا هەژا...!
سەری ئەژدەهاك بوو پرژا
چ دەنگێکە دەزرنگێت و
هەر کوێ دەڕوانی چیا گڕە
هەموو لوتکەیەك ئاگرە
خەڵکی لە دوور سام گرتی بوون!
دیسان کوردستان بورکانە...
بەڵام ئێستا....
کێ هەیە دەرکی پێ نەبا
هەرچی ئەشکەنجە و ئازارە
لەنێو کوردا..لە ساڵێکدا...
ئەچی بۆ بەرزایی بۆ چیا
لە نەورۆزدا دادەگیرسێ
هێرش بۆ زۆرداران دەبا

نەورۆزی 1985

سکاڵا

شۆخو نەشمیل
تۆ لەشار و من لەسەنگەر
بەو شەوە هات و بێدەنگە
بیرم لای تۆ و لەلولەی تفەنگ و سەنگەرە
دەزانم لەشیرینی خەوی
یالەدەست بازی ژوانی
یاکۆرپەت گرتۆتە ئامێز
بەلای لایە بەگۆرانی
نەشمیلەکەم!
چوار ساڵ و نیوە لێم ونی
نەسۆراخ و نامەت هەیە
نەدەنگ و باس
گوایە منت لە یاد چووە
ڕووت کردۆتە ڕووگە و شوێنێکی تر
چیم تاوان بوو... بۆچ واتکرد
هەرچی ئەڤینی من هەبوو
هی شەش ساڵە
هەمووت پارچە پارچە کرد
شۆخ و نەشمیل لەکێندەری
ڕۆژێ‌سۆراخێکت نەکرد
پێم نەووتی
وادەڕۆم بۆ کۆڕی خەبات
بۆ تێکۆشان بۆ ئازادی.
تۆهەر دوای من بێ‌شەرمانە
جلی بوکێنیت کردە بەر
پەیمان و بەڵێنت شکاند
گڕت بەردا لە شادی.
خۆت بەتاڵکرد لە ئەڤینی
دەپێم بڵێ؟
چۆن منت لەیاد چوو؟
بیرەوەرییە سەوزەکانی
ڕۆژانی زوو
ژوانگاکان چیت پێ‌دەڵێن؟
چۆن لەبەردەمیان دەوەستی؟
چۆن نالەرزی؟
نەشمیلەکەم
کوا بزەی ڕۆژانی کارگە؟
خەندەی ڕێگای قوتابخانە
کوا گوڵی باخچەی منالآن؟

که دیاری بوو بۆم ڕۆژانه
کوا ویژدانی بەرزی ئەڤین؟
تەنیا جارێبت جولێنێ
بەو ئاواتەم هەر کەڕەتێ
دڵی پێشووت
یادگاریم هەڵسەنگێنێ
بەڵام ئەترسم قوڕسایی
یادگاریم دات چەمێنێ!
منی زیرە گرتوو ئەوسا
قوڕی کێبکەم بەسەرما
چۆن دەمبووری خودای عیشق
کام بڕیار ئازادم دەکا
شۆخ و نەشمیل لە کێندەری؟
دەزانی بۆ واشەیداتەو
ئەوەندەی بیرو حەزی هەمە
لەچاوی تۆی بەدی دەکەم
چونکە پەری
بۆیەکەم جار
چاوەکانت
هەموو ناز و جولەی گیانت
لەکارگەی مافوری هەولێر
فێریان کردم ژیان چییە!
عیشق چییە و
تۆم خۆشبوێ
فێریان کردم
وشەی شیرین.. ڕازونیاز دەربڕین
خەبات بۆ ژین
فێریان کردم
ماچی هەنگوین.
کەچی نەشمیل
ئاسکی شاری دڵ پڕ ئەوین
بەچیت دۆڕاند خۆشەویستی
کوا بژێوی دڵی برسی؟
بەچی بژی
بە خەندە و قاقای شیرن
بەو تیرەی دڵمت پێکا!
دەپێم بڵێبێ ویژدان
خاوەنی کام ویژدانی
لەدەستت دێ
دادگاشم کەی بەبێتاوان

بڵێیلاسار تۆ دڵ دزی
لەسێدارەم دەی بمکوژی
شۆخ و نەشمیل لەکێندەری؟
دەزانی کێ؟
ئەشقی من و تۆی خنکاند.
گڕی هەڵچووی منی شەیدا
کە ڕێچکەی هەتاوی گرتە بەر
نیشتمانم پێی سپاردم
خەبات کردن، هێرش، هەڵمەت
بۆیە تۆم جێهێشت ڕووەو چیا
بەکرۆکە کەوتە نێوانمان
وەک مەم و زین
چۆن فریوی دای؟!
نەتدەزانی!..
خەیاڵ نییە..ڕاستیە
نەت دەزانی!
گێژە لوکەی نەگبەتیە
بۆچ ڕێگاتدا
میهرەبانیت.. لەمێشك و دڵ.. بخنکێنێ
نەت دەزانی!..
گڕی عیشقم چەند بەتینە؟
ساتێنییە.. یادت نەکەم
بۆهەر جارێیادم ناکەی؟
پەنجەو لێو.. چاو و برۆ پێت دەبێژن
تۆی بێوەفا..
ڕەنجی منت بەفیڕۆدا
شۆخ و نەشمیل لەکێندەری؟
لەنێو گیرفانی بێپارەم!..
تەنیا وێنەت بەدی دەکەم
لەنێو ئارەقەی ڕەشو شین
هی ماندوو بوونی ڕێگای دوور
هی کاروانی سەودا سەر و.. هەوراز بڕ
برسی و تێنووی هەرچوار سنوور
ئەوە ئێستا.. وێنەکەی تۆ
لەکونجێکی بەڕکی شڕم
دڕ دەدا بەتاریکی و غەم
بەشەوە زەنگ لە دڵم
بەڵام گیانە
هەست دەکەم تۆش پەژیوانی
بەڵام پەنجە گەستن دوای چی؟

پوشپەڕی 1985

کوڕە کەچەڵ

ئەم جارەیان کوڕە کەچەڵ
کۆسپی بەردەم
ڕەوتی مێژووی چەوساوانە
کوڕە کەچەڵ کۆنە دزە
فتوای مەلای خەتێ دەدا
بڕیار دەدا...
ڕێبوارەکان بەرەو ژوانگای جاران ببا
ژوانگای دزان
ژوانگای هەزاران دڵدار کوژ
ئەو نزرگەی هەر دوێنێ بوو
ئەسپەکەوێت هەر چوار پەلی تیا شکا
کوڕە کەچەڵ ناگرێ نانێ
ئەمجارەیان نان و ڕاموسانی ناوێ
ئەشقی داری زەقنەبووتە
سەری ڕێبوارانی دەوێ
کڕنۆش بۆ ئەهریمەن دەبا
سوژدەی ئاهوورموزادی دەوێ
کوڕە کەچەڵ ناگری نانێ
نان و ڕاموسانی ناوێ
هەتیم کەچەڵ
سێل و فەرشەو
گوارەی گوێچکەی زەریێ دەدزێ...!
کاروان بۆ شاری دێو دەبا
سەرکێشیش پێی ئاگادارە
بۆسەی مەرگ دەنێتەوە
بۆ ئاواتی ئەو نۆساڵە...
ئەمجارەیان کەچەڵ بیژی پیربۆزێکە
ڕاسپاردەی کاروان کوژە و
کوێخای سەدەی بیستی پێ یە
هەیهوو...هەیهوو بەڵام ئێستا
کوڕە کەچەڵ خۆی لە کوێ
کاروان و ڕەوتی مێژوو لە کوێ.

8ی پوشپەڕی 1985

کوڕە کەچەڵ: مەبەست لەو کوڕە کەچەڵەیە خیانەت لە چینەکەی خۆی دەکات و نۆکەری بێگانەیە.

ئەستێرە گەشە

(پێشکەشە بە شەهید چەتۆی نەمر)

ئەم جارەیان...
تەتەرێ هات
لەشاری ڕەشپۆش و گریان
لە شاری قەڵای قارەمان
کوا پەیامە، کوا مژدەیە!؟
هەگبەی پڕ خەم...
خۆی داکوتا....
ڕەشەبایە...گەردەلولە...
گێژەنێکە!
سەدان لاوی تیا خونکاوە
هێشتا برینم هەر قووڵ بوو، جارێکی تر...
لە ڕووی تاوان کولایەوە
کولایەوە...
ڕۆندك وا جۆگەلەی بەست
کچی کورد شۆخ و چاو مەست
کوڕی ئازا...
بۆ گەرمەی شینی هەڤاڵەکەم
بۆ تۆی شەهید کۆڕیان بەست.
شانازی بوو
لات شەهیدبوون هۆ نەوجەوان
لە هەورازی ڕکابەری
بەڕووی تاوان بۆ ئازادی
تەقیتەوە
تەقیتەوە بویتە بوڕکان
ئێستاش ئەو ئەستێرە گەشەی
بەدیار سەرمان
لە ژووری گشت ماڵێکەوە
لەبارەگای ڕێبواران و
لەدوندی گشت شاخێکەوە
وا کاروان دێ و
کاروان سوور...تارای زیوین
ئەم دێهاتە دوو گردکانە
دە سەیرکە، هۆ قارەمان
بەدواتەوە حەشاماتە
پۆل پۆل

به چەپکە گوڵ.
دوژمنان ئێوەش سەیر کەن!
کاکەی چەتۆی مامۆستایان
لەناویاندا....
لەسەر شان و
لەنێو مێشك و لە دڵیاندا
وێنەی سێدارە دەکێشێ
بەخەندە و سۆز...
گەردەنی جوانی پیا ئەکا و!
بە دروشمی کوردستان و سۆسیالیزم هاوار دەکا
دەسەیرکەن هۆ دوژمنان
دەنگ زوڵاڵەو
دەنگ دانەوەی لە قەندیلا
لەسەنگەری (سەلاح) دایە
ئەو نرکەیە...ئەو هەڵمەتە....
نرکەی سینگی شێرە کوڕە
بۆتە نایە...دەسەیرکەن
نەوەکانی مۆسۆلینی
دەسەیرکەن
نەوەی کاوە
لە گیان دانیش پێ دەکەنێ
پێ دەکەنێ و
دەنەڕێنێ بە ڕووی ڕەشتان
بانگیش دەکا
هاتم سەیدا....هاتم سەیدا
پەیامی سەر خاکم پێ یە
پێ دەکەنێ..
کۆشێ نان و
چەپکێ گوڵی سورم پێیە...
بۆ نیشتمان
بۆ گەلەکەم
بۆ نەوەکەم
بۆ شەهیدان
ئاڵای بەرزی ئاشتیم پێیە.

1985/12/19

---

* شەهید چەتۆ کادیرێکی قارەمانو هەڤاڵی شاعیر بوو، ساڵی 1985 لە زیندانی (ئەبو غرێب) لە سێدارە درا .
*سەلاح: شەهیدێکی دۆست و هەڤاڵی کاك هەژار دێدەوانی بوو، ساڵی 1983 شەهید کرا .

*سەیدا: شەهید سەیدا ساڵح یوسفی .

تكا مەكە !

ناپەری خان
تكا مەكە.. تانەگوشن نەگۆوێنن
مەمكی توورت...
تكا مەكە
تا نەدزن ماچی كوڵم
تا نەمژن ئاوی لێوان
تكا مەكە
پاڕانەوەت هیچ ناگۆڕێ
لەڕەوشتی گەورە دزان
شۆخی شیرین
هاوزمان و هاوئازاری
پور ئامینە و سنەوبەرخان
دەنگی ناسك... بكە زەنگ
هەڵمەت ... تەكان
وەك شێرەژن*
وەك لەیلا خان
تەلی پرچت بكە بەپەت
بۆدزەكان
ئەوا منیش گرتمە بەر
لێرەواری چڕ پیشەی شێر
ڕێگای سەختی هاشانەك هەڵدێر
بۆنیشتمان
بۆسەندنەوەی هەموو ماچە
دزراوەكان

بەفرانباری 1985

شۆڕش

بەر لەبرینی دڵی من
بەر لەپەیامی تفت و تاڵ
لەنێو ڕوندكی قەتیس ماو
لەبیلبیلەی چاوی تاساو
خۆم خوێندمەوە
خەبات سەختە.. ژیان سەنگەرە ئەڤینە.
لەبیلبیلەی چاوی تاساو
لەنێو ڕوندكی قەتیس ماو
بۆیەكەم جار
وشەی پارتیزانم بینی
گیرۆدەی بووم
بەڵێ فێر بووم
هەوراز بڕین قینی دەوێ

برسی، شەوڕۆ، شەوكوت هەیە
بۆسەی مەرگ لەڕێگایە!!
دڵدارێكی وەك خۆم ئاسا
ڕوو لەهەتاو.. برستیم بینی
لەنێو ئارەقەی ڕەشو شین
بۆیەكەم جار
زانیم شۆڕش هەگبەی كۆڵی
تەنیا هەر غەم و ئازار و
تێكۆشان و بەرگرییە!
بەڵام مژدە لەناخیاندا
گوڵە نەمامێكی زەیتونە
پێش قەرەوری خەندەیە
بۆنازانی ... گڕی گەرمم
هەناسەی ساردی خواردەوە
عیشقی تینوم
لەنێو جیهانی یەكسانی
لەنێو سەنگەری پێشمەرگە
دەژییێتەوە

بەفرانباری 1985

(8)ی ئاب*

هۆ ڕەش و ڕووتانی برسی
هەژارەکان
چەوساوانی ژێر چەپۆکی
فاشستەکان
دەزانن کەی ڕێبازەکەتان
لەدایك بووە؟
دەزانن کەی هیوای ون بوو
لەسەر لێوی منداڵەکانتان
خەندەی گرتووە؟
دەزانن کەی دەستگیرانی
شەهیدەکان
دیاری سەوزیان دەستگیر بووە؟
دەزانن کەی هەوری سپی
خۆی داوەشاند و پڕ باران بووە؟
لەهەشتی ئاب بوو
ئەم مژدەیەلەدایك بووە.
لەکاتێکدا
ئەشکەنجە و ئازار وەك بورکان
گڕی هەڵچووی
هەڵپڕژا بەڕووی فاشستەکان
لەهەشتی ئاب بوو
لەو ڕۆژەدا شۆڕشگێڕان
گرتیان ڕێگای یەکسانی
گەزەنگی خۆر تیشکی بەتاو
لەکوردستان دەرکەوت
هەوری ڕەشو تەمو مژی
ڕاپێچکرد و
ئەهریمەن تەختی کەوت
کەهەستتان کرد...
بۆدیاری گەورە کانیان
ئەسپە شێیان کردە نیشان
ئێوە بوونە پارچەیەك گڕ..
لەدوو تۆی دوو هەڵوێستی دژ بەیەکدا
چەقۆو هەسان لەمێژوودا نەك هەر گلان
نەك هەر سوتان
لەدوو هەلدێری بێفەڕ بوونە نیشان
منیش بەم یادە پیرۆزە
پەیمانمدا... بۆ سەرکەوتن

ئەڵقەی بەخت و خۆشەویستی
بکەمەپەنجە بۆ نیشتمان.

* ئەم هۆنراوەیە لەساڵی 1984 دەست بەنوسینی کراوەو لەمانگی 6ی 1986 تەواو بووە.

بووکی تارا سوور

*(پێشکەشە بە شەهید قەهار عەزیز بەوانەی شەونخونیان کێشا تا مژدەی سەرکەوتنیان بیست)

ئەوا هاتن...
کاکڵەی ئەم ڕەش و ڕووتانەی
دەمرن بۆ ژیان
ئەی نەمان گوت بە هاتنیان
ئەم بەرزە فڕە سەر سەختانە
قینی پەنگ خواردووی دەرون و
تین و گوڕیان
پاڵەپەستۆی بێ ئەندازە و
سۆزی گەرم و
هەستی زامداری مکوڕیان
گینگڵ دەخوا و
تەقینەوەی کت و پڕیان
هەڵدەچێت و دانامرکێ
هەڵدەچێت و....
لەنێو مێشکیان چڕتر دەبێ
ئەی نەمان گوت...
بەهەورازی ڕکا بەرێیەکی پیرۆزدا
سەر سەختانە هەنگاو دەنێن
لەنێو وێستگەی
زامی تامەزرۆی ئێمەدا
دەنگ دانەوەیان مژدەیەو
لەنگەر دەگرێ
ئەی نەما گوت بەهاتنی
بەرزە فڕە سەر سەختەکان
لێوی منداڵ خەندە دەگرێ
گوڵ دەپشکوێ
خەمی داسەپیوی دوێنێی
گەشەسەندوی ئەمڕۆ و ڕۆژگار
لەسەر سیمای...
شۆخ و شەنگی ئەم هەرێمە ناسۆرەدا
بەرگە ناگرێو
هاشو هاشی ئەنگوستەچاو
پێ چەند و چوون چۆك دادەدا
ئەی نەمان گوت بەهاتنتان
قەڵەرەشکە، داڵ، باشوکە
دەندوکی کۆمی پڕ قین و باڵیان دەشکێ

قونجریسکەو توتڕك دەڕزێ
هێندەی پێ خواستی خوێناوی
بەسەریدا هەڵ خلیسکێ
خۆ بینیشتان...
بە گەیشتنیان، دەست بەجێ
کچ بوو....دەخزی بۆ ژوانگا
گوڵ بوو....لە بەرۆکی دەدرا
بوێر پێشوازیان دەکرا
پێشبینیەکان لەدایك بوو..
فرچکیان گرت...
چاوی لێکەن...
وا کات دوانزەی نیوەڕۆیە
دیمەن دێی ترپەسپیانە
خەڵك....جوتیاری ڕەنج دەرە
خوان....نەخشەی پەلامارە
وێنە....پێشمەرگە و سەنگەرە
زەماوەندی...ترپەسپیانی تازەبووك
بە یەکەم گوللەی ئار.پی.جی
بۆ گەورە کچ زەنگی لێ دا
دە سەیر کەن
شۆڕشگێرانی شارودێ
بینای چاویان لە خاڵێکدا..سێرەی گرتووە
هێزی هەستیان لەهەمان خاڵ... ڕاگرتووە
دڵ بە گۆڕی هەمان خاڵە
ئەم خاڵە ترپەسپیانە تازە بووکە
بەڕووی چڕە دوکەڵی ڕەش...
پێشمەرگەی گرتۆتە ئامێز
پێدەکەنێ
بەری گێژەلوکەی نەگبەت...
بەری ڕەشەبا دەگرێتو
هەڵناقەنێ....
ترپەسپیان تازە بووکەو
وەکو چرا وا دەسوتێ...
دەسەیرکەن...
جار جار تەمێ، گەردەلولێ
بەری تیشکەکانی دەگرێ
هەست ڕاگرە...
تەم، گەردەلول..
ترپەسپیان و پێشمەرگە
کێ دەبەزێ؟

له كاتێكا ترپەسپیان..تارای سوور بوو
هەر بستێكی، هەر سەربان و
هەر خشتێكی، هەر نێزەكی
قارەمانێكی لە پشت بوو
لێ مشتی خوێنی بكوژانی قۆنگرە بوو
لەناویدا...بڕیەی سەر و
ناسنامەی پڕ لە شورەیی فاشیستەكان
خوێن ماڵی بوو
تەم، گەردەلول كەڕەنگەر بوو...!
دە سەیركەن...ترپەسپیان چۆن ڕوو سورە...
چۆن شەهیدە
چۆن بووكی دەشتی هەولێر..تارای خوێنە
چۆن كەژاوە سەرسەختەكەی
مژدەیەكی لە دایك بووی
ناخی دڵی ڕەنجدەرە
چۆن پەیامە....
دە سەیر كەن
لە سینگوڕكی دابێژراوی..شێرە كوڕی
گۆڤەندەكەی ڕەنگی ئاڵە..
داهاتووەكەی
تۆمارێكی مێژووی كوردە و
هیوا چەكەرەی تیا دەكا...
ئا لەو كاتە
(هێرش و هەڤاڵ و زریان) دێن
دەڵێن باوكمان لەسەر چۆپی
نێو گۆڤەند و شایی سووری ترپەسپیان
شەهید كرا.

1986/11/11
لە ژمارە (3)ی گۆڤاری پێشكەوتن بڵاوكراوەتەوە

فەرهەنگۆك:
نێزە: ئەو شوێنەیە لە قەڵاتەوە تیری لێ دەهاویشترێ.
بە گۆری: بە قوربان
كەرەنگەر: پەلكە چرۆی هەڵوەریوی پایزان.
هێرش و هەڤاڵ و زریان: مناڵەكانی شەهید قەهارن..
(زاگرۆس)یش یەكێك لە كوڕەكانی شەهید قەهار ئەوكات تەمەنی دوو مانگ بووە لە سكی دایكیدا، دوای شەهیدبوونی باوكی لەدایك دەبێت.

سەد ساڵی تر
سەد هێندەی تر ...بقیژێنن

دەنگم دەنگتان دەخواتەوە
سەد هێندەی تر سەر هەڵبڕن
دەنگم دەنگتان دەسڕێتەوە
ئێوە بۆ من
لە زەلکاوی درۆ نەبێ
ناقیرێنن مەلە ناکەن
ئێوە کەڕن
لە زڕ و هۆڕی زێڕ و پارە نەبێ
هیچ تێ ناگەن
ئێوە خۆڵەمێشی مردووی ئاگردانن
تین نادەن
گەر بەدەم باشەوە تۆزبن
دووکەڵە شین مژدەی گڕ نادەن
خۆتان مەکەن بە پێشەوا و ئاڵا هەڵگر
خۆتان مەکەن بە خودان ماف
بەدڵسۆزی دەروون میرگر
دوایی لافاوی دەرونی خەڵکی بە گوڕ
لێو دەبێ بە پشکۆ و گڕ
چونکە خۆتان چاك دەزانن
ئەنجام هەر بۆ
شاری پارە و
کولانەی چۆك دانەواندن
دەکەونە گەڕ

بەهاری 1987 کافێ